

A határozott idejű elszámolás szabályai az áfa törvényben 2016. január 1-jétől

2015. évben hatályos szabály: a felek időszaki elszámolásban vagy részletfizetésben állapodnak meg.

2016. évtől érvényes új szabály: a felek a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás során időszakonkénti elszámolásban vagy fizetésben állapodnak meg, vagy a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét meghatározott időszakra állapítják meg.

Példa a határozott idejű elszámolásra:

Általában akkor beszélünk határozott időszaki elszámolásról, ha az ügyletben nincs olyan mennyiségi és/vagy minőségi feltétel kikötve, amelynek elérésekor követelhető az ellenérték, hanem a szerződő vállalkozások állapodnak meg abban, hogy időszakonként mérik a teljesítést és a mérés eredményeként kiszámolt mennyiségről számolnak el. Például, ha arra szerződünk, hogy leaszfaltozunk 20 kilométert, akkor e teljesítés időpontja az a nap, amikor végeztünk az aszfaltozással (ez nem határozott idejű elszámolás). Ám ha úgy állapodunk meg, hogy 5 naponta elszámoljuk az aszfaltozási munkálatokat, úgy már nincs előírva mennyiségi követelmény. Ekkor 5 naponta számlázunk a határozott idejű elszámolás szabályai alapján. Az átalánydíjas, havidíjas szerződések esetében is a határozott elszámolás szabályait alkalmazzuk.

Változás a teljesítés időpontjában:

Főszabály: a teljesítési időpont az elszámolással vagy fizetéssel érintett **időszak utolsó napja** (Pl. augusztusi díj, akkor augusztus 31-e lenne a teljesítési időpont, ha 2016. évre vonatkozó bérleti díj, akkor 2016. december 31.)

Első kivétel: a teljesítési időpont a számla vagy a nyugta **kibocsátásának** időpontja, ha az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének **esedékessége** és a számla vagy a nyugta **kibocsátása** az elszámolási időszak utolsó napját **megelőzi**.

(Pl. augusztus havi díj július 25-én kiállított számla alapján augusztus 10-ig esedékes, akkor július 25-e a teljesítési időpont)

Második kivétel: a teljesítési időpont az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének **esedékessége**, de **legfeljebb** az elszámolással vagy fizetéssel érintett **időszak utolsó napját** követő **hatvanadik nap** ha az ellenérték **esedékessége** az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját **követő** időpontra esik. (Pl. ha a július havi díj augusztus 10-ig esedékes, akkor augusztus 10-e a teljesítés időpontja. Ha azonban október 5-ig esedékes, akkor szeptember 30-a a teljesítés időpontja)

Tehát a számlán a teljesítés dátumának meghatározásánál négy eset lehetséges:

1. az elszámolási időszak utolsó napja (ez a számviteli teljesítés időpontja is)
2. az időszak utolsó napját követő 60. nap (legkésőbb ekkor áll be az áfa-fizetési kötelezettség)
3. a fizetés esedékessége (akkor lényeges, ha az elszámolási időszak utolsó napja és az azt követő 60. nap között van, mert ez esetben akkor keletkezik az áfa fizetési kötelezettség.)
4. számla kibocsátás időpontja (ez akkor lényeges, ha mind a számla kibocsátása, mind pedig az esedékességi időpont megelőzi az elszámolási időszak utolsó napját)

Összefoglalva:

1. Ha mind a számlakibocsátás, mind az esedékesség megelőzi az elszámolási időszak utolsó napját, akkor a teljesítés a számlakibocsátás időpontja.
2. Ha az esedékesség megelőzi az elszámolási időszak utolsó napját vagy arra esik, ugyanakkor a számlakibocsátás az elszámolási időszak utolsó napját követi, akkor elszámolási időszak utolsó napja a teljesítés időpontja.
3. Ha az esedékesség az időszak utolsó napját követi, de az időszak utolsó napját követő 60. napot nem éri el, akkor függetlenül a számlakibocsátás időpontjától az esedékesség a teljesítés időpontja.
4. Ha az esedékesség az időszak utolsó napját követő 60. napon túli időpont, akkor függetlenül a számlakibocsátás időpontjától a teljesítési idő az elszámolási időszak utolsó napját követő 60. nap.

Ami nem változik:

- az elszámolási időszak nem lehet hosszabb tizenkét hónapnál. Ha mégis hosszabb, akkor a 12. hónap utolsó napja a teljesítési időpont.
- Közösségen belüli (EU) adómentes termékértékesítésnél az elszámolási időszak nem lehet hosszabb egy naptári hónapnál, ha mégis hosszabb, akkor a hónap utolsó napja a teljesítési időpont.
- külfölditől igénybe vett (nemzetközi fordított adózású) szolgáltatásnál egy naptári évnél nem lehet hosszabb az elszámolási időszak.
- az 58. § szerinti folyamatos teljesítésű szabály nem alkalmazható az Áfa törvény 10. §-a szerinti ügyletekre (zárt végű lízing, részletre vétel)
- devizas számlánál továbbra is a számla kibocsátásának napján érvényes árfolyamon kell forintosítani

Átmeneti szabályok:

Könyvelési, könyvvizsgálati, adótanácsadási szolgáltatásnál az olyan 2015. június 30-át követően kezdődő elszámolási vagy fizetési időszakokra kell először alkalmazni az új teljesítési szabályt, amelyeknél a fizetés esedékessége 2015. június 30-át követő időpont.

A többi folyamatosan teljesített termékértékesítésnél és szolgáltatásnyújtásnál az olyan 2015. december 31-ét követően kezdődő elszámolási vagy fizetési időszakokra kell először alkalmazni, amelyeknél a fizetés esedékessége 2015. december 31-ét követő időpont.

Kiemelendő, hogy megszűnik az új Ptk-ban definiált közszolgáltatásoknál és az áfa törvény szerinti telekommunikációs szolgáltatásoknál az esedékesség (fizetési határidő) szerinti teljesítési időpont szerint adózás.

Az alábbi egyéb teendőket érdemes áttekinteni az új teljesítési szabállyal kapcsolatban:

- az elszámolási időszak pontos definiálása valamint a számlázásnak és esedékességnek az új áfa teljesítési szabállyal való szinkronizálása érdekében a szerződéseket módosítani kell, ugyanis nem a számla határozza meg az ügylet teljesítését és a fizetési esedékességet, hanem az adott felek között létrejött szerződés

Példa. Két vállalkozás megállapodik egymással az egyik által nyújtott határozott idejű szolgáltatásról. Szerződésük szerint negyedévente számolnak el egymással. Attól függően, hogy a szolgáltatás nyújtója mikor állítja ki a számláját és mikor van a fizetési határidő, a lenti táblázat szerint alakul a teljesítési időpont az ÁFA tv. szerinti főszabály és az 58. § (1a) bekezdései alapján.

2016-ban minden határozott idejű elszámolás esetében

Kiszámlázott időszak	Számla kibocsátás időpontja	Fizetési esedékesség	Teljesítési időpontja a jelenlegi (2015. évi) szabályok alapján	Teljesítési időpontja az új (2016. évi) szabályok alapján	
2016. I. n.év.	2016.03.25	2016.03.31	2016.03.31	2016.03.31	58. § (1)
2016. I. n.év.	2015.12.30	2016.01.05	2016.01.05	2016.01.05	régi szabály
2016. I. n.év.	2016.01.30	2016.02.05	2016.02.05	2016.01.30	58. § (1a) a)
2016. I. n.év.	2016.01.10	2016.04.05	2016.04.05	2016.04.05	58. § (1a) b)
2016. I. n.év.	2016.01.10	2016.05.05	2016.05.05	2016.04.30	58. § (1a) b)
2016. II. n.év.	2016.03.28	2016.04.05	2016.04.05	2016.03.28	58. § (1a) a)

A fenti táblázatokból kiderül, hogy a szolgáltató adóalany eldöntheti, az általa végzett tevékenység szempontjából melyik szabály a legmegfelelőbb számára és a szerint alakíthatja a szerződéseit, ügyleteit. Azoknak az adóalanyoknak, akiknek a jelenlegi szabályok megfelelőbbek lennének, annak úgy kell alakítania a partnereivel a szerződéseket, hogy azok az 58. § második kiegészítő [b) pont] szerinti szabálynak megfeleljen.